

Prawo chroni ptaki i ich siedliska

2015-03-25

Jak co roku wiosną zbiega się w czasie rozpoczęcia sezonu lęgowego ptaków z okresem prowadzenia wszelkiego rodzaju prac remontowych i termomodernizacyjnych w budynkach mieszkalnych. Budynki te wybiera na swoje siedliska wiele ptaków, takich jak jerzyki, wróble, mazurki, kawki, gołębie miejskie, pustułki, sikory, oknówki. Wszystkie wymienione gatunki są na terenie Polski objęte ochroną - chroni je zarówno prawo europejskie, jak i krajowe. Ochrona gatunkowa kompleksowo obejmuje zarówno poszczególne osobniki, jak i ich siedliska oraz ostoje. Takie podejście ma na celu zapewnienie przetrwania i zapewnienie właściwego stanu ochrony, zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej gatunków dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej, rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Polska jest stroną.

Podstawowym aktem prawnym, który reguluje ochronę ptaków podczas prowadzenia prac termomodernizacyjnych i innych robót budowlanych jest ustawa o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 52 ust. 1 tej ustawy, z uszczegółowionym zapisem § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt obowiązują zakazy: umyślnego zabijania, umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych, niszczenia siedlisk lub ostoi będących obszarem ich rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku. Prawo zabrania niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd lub innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień, umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, a także w miejscach rozrodu lub wychowu młodych w okresie lęgowym. Przy czym siedliskiem jest „obszar występowania zwierząt w ciągu całego życia lub dowolnego stadium ich rozwoju”. Miejsca lęgowe ptaków chronionych zlokalizowane w budynkach mieszkalnych należy więc traktować jako ich siedliska podlegające ochronie prawnej.

Siedliskiem w budynku może być:

- stropodach, strych,
- szczeliny między płytami,
- przestrzenie pod parapetami, balkonami,
- przestrzenie między rynną a ścianą,
- ubytki w elewacji,
- przewody kominowe.

Prowadzenie prac powodujących zamurowywanie bądź zatykanie wymienionych miejsc jest niszczeniem siedliska.

Istnieje realne niebezpieczeństwo, że podczas prac może dojść do zniszczenia gniazd oraz zniszczenia jaj, śmierci piskląt. Dodatkowo generowany podczas prac hałas powoduje niepokojenie i płoszenie ptaków, przez co opuszczają one swoje gniazda. Natomiast zamurowywanie otworów, w których gniazdują, powoduje niemożność dostania się do gniazd i piskląt.

Czy jest możliwe prowadzenie robót budowlanych zgodnie z prawem ochrony przyrody? TAK. Wystarczy przestrzegać tylko kilku zasad.

Po pierwsze roboty budowlane należy poprzedzić wstępnym rozpoznaniem (opinią ornitologiczną). W ramach inwentaryzacji przyrodniczej należy pozyskać informację na temat obecności poszczególnych gatunków ptaków, ich liczebności oraz lokalizacji schronień. Jeśli stwierdzona zostanie obecność ptaków konieczne jest wskazanie metod i terminów prowadzenia prac oraz określenie sposobów kompensacji utraconych miejsc lęgowych. Obserwację siedlisk chronionych gatunków ptaków należy rozpocząć w roku poprzedzającym planowaną termomodernizację budynku i prowadzić od marca do listopada.

Po drugie, w przypadku zasiedlenia budynku przez ptaki należy wystąpić z wnioskiem do regionalnego dyrektora ochrony środowiska o wydanie zezwolenia na niszczenie siedlisk, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych i odpoczynku, usuwanie lub uszkodzenie gniazd lub innych schronień, umyślnie uniemożliwianie dostępu do schronień, umyślnie płoszenie lub niepokojenie w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych. Bez takiej decyzji gniazda ptaków objętych ochroną można usuwać z obiektów budowlanych i terenów zieleni od 16 października do końca lutego, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne. Wzór wniosku dostępny jest w [serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie](#).

Po trzecie, warto również zastanowić się nad terminem prowadzenia prac. Odpowiednio wcześniej zaplanowane mogą odbyć się szybko, sprawnie i bez naruszania przepisów. Wystarczy uwzględnić i dostosować terminy i sposoby wykonywania prac do okresu lęgowego ptaków.

Nie zastosowanie się do zaleceń skutkować może:

- skierowaniem wniosku do policji o podejrzeniu popełnienia wykroczenia lub przestępstwa,
- wniesieniem wniosku o ukaranie do sądu,
- skierowaniem wniosku do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o wstrzymanie prowadzenia prac budowlanych.

Ochrona przyrody jest częścią składową ochrony środowiska i wobec tego faktu, w myśl art. 4 ustawy o ochronie przyrody, obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę.